

Orientacions per a *Pràctiques escolars III*

Document aprovat per la Comissió de Pràctiques el 21 d'octubre de 2016

Índex

1. Introducció	3
2. Comportament i actitud professional d'un/a estudiant en pràctiques al Centre escolar	3
3. Informe de <i>Pràctiques escolars III</i>	5
3.1 Característiques generals.....	5
3.2 Estructura i continguts de l'informe.....	7
3.2.1 <i>Breu introducció del centre escolar com a marc de l'activitat professional</i>	7
3.2.2 <i>Breu comentari de l'aula i el grup-classe com a unitat d'anàlisi</i>	7
3.2.3 <i>Anàlisi d'una Unitat Didàctica: reflexions sobre la planificació, la intervenció i la seua avaluació</i>	7
3.2.4 <i>Autoavaluació i conclusió</i>	9
3.2.5 <i>Avaluació de l'assignatura</i>	9
4. Annexos	10
1. Criteris de correcció de l'expressió escrita	10
2. Criterios de corrección de la expresión escrita.....	11
3. Algunes consideracions addicionals sobre l'informe de <i>Pràctiques escolars III</i>	12

1. Introducció

Aquest document complementa la *Guia docent* de l'assignatura i el *Reglament de Pràctiques escolars*, aprovat per la CAT el dia 19 de juliol de 2016 i ratificat per la Junta de centre el dia 20 de juliol de 2016. A més, també cal consultar uns altres documents, que es troben a la web de Magisteri i que el tutor o tutora introduirà en Recursos de l'Aula virtual, com ara:

- Calendari del curs.
- Avaluació dels estudiants pel mentor o la mentora del centre escolar
- Avaluació dels estudiants pel tutor o tutora de magisteri

El present document conté algunes consideracions sobre algunes de les tasques que seran instruments d'avaluació i que es poden aclarir en els documents d'avaluació del mentor o mentora i del tutor o tutora. Fonamentalment són orientacions sobre el comportament i actitud professional d'un/a estudiant en pràctiques al Centre escolar i també amb les característiques, estructura i continguts de l'Informe de Pràctiques.

2. Comportament i actitud professional d'un/a estudiant en pràctiques al Centre escolar

Aquests principis bàsics, aprovats per la CAT el 19 de juny de 2015, no són només consells, sinó principis bàsics d'obligat compliment i, com a tals, tindran el seu reflex a la qualificació.

Quan traspasseu la porta de l'escola cada matí –esperem que amb puntualitat– durant qualsevol dels períodes de pràctiques, la vostra situació és la d'estudiants de la Facultat de Magisteri de la Universitat de València. Tingueu en compte que podeu coincidir amb col·legues en pràctiques d'altres titulacions (per exemple, psicopedagogia) o de magisteri d'altres universitats i, en aqueix sentit, recordeu que esteu representant la nostra Universitat i la seua Facultat de Magisteri. Això vol dir que des de la Facultat de Magisteri de la Universitat de València ens sembla important cuidar alguns principis de comportament i actitud professional, principis que posen de relleu el respecte i la confiança cap a les escoles i cap les i els mestres

que us acullen. I principis, també, que posen de relleu allò que tractem d'apropar-vos en la vostra formació.

Alguns principis bàsics que definirien en part aqueix comportament i actitud professional són:

1. Respecte cap a totes i cadascuna de les persones que constitueixen l'escola: mestres, treballadors i, molt especialment, els xiquets i les xiquetes.
2. És molt important que recordeu que sou estudiants i que el responsable de l'aula és el mentor o mentora, per tant: no us anticipeu a la seua tasca, no feu cap intervenció amb l'alumnat sense estar el tutor o tutora davant, ni sense la seua autorització, i, sobretot, mai no podeu contradir ni desautoritzar el/la mestre/a, ni tampoc podeu tractar de valorar el procés d'ensenyament-aprenentatge dels xiquets i xiquetes perquè no us correspon a vosaltres.
3. Quan ho considereu necessari, davant determinades tasques que us poden sol·licitar, manifesteu molt clarament les vostres limitacions depenent de la formació rebuda fins al moment. En aqueix sentit, heu d'abstenir-vos d'assumir obligacions professionals (que probablement mai no us demanaran) per a les quals no esteu preparats.
4. Per altra banda, en la mesura que durant el període de pràctiques formeu part "viva" de l'escola, s'espera de vosaltres el màxim de cooperació per a facilitar la vostra integració al centre. Per tant, el que sí que cal és que col·laboreu en totes les activitats que us proposen els i les mestres (per exemple, acompanyar el vostre mentor o mentora a l'hora del pati, acompanyar els estudiants a les classes d'altres especialistes...). En el centre us informaran d'aquelles reunions a què podeu, o no, assistir-hi. Per la nostra part, us aconsellem que aneu a quantes més millor, i també que assistiu a totes les activitats que pugueu (per exemple, és molt instructiu que, si és possible, us quedeu algun dia al menjador).
5. En la vostra situació d'observadors pot ser que, accidentalment (o no), us trobeu enfront de situacions i converses problemàtiques entre, per exemple, dues mestres, un mestre i una mare, una mestra i un xiquet... Es tracta de moments que, per descomptat, contribueixen també a alimentar la vostra mirada a la quotidianitat, però tingueu en compte dos aspectes davant aquest tipus de situacions:
 - a) No us involucreu de forma personal ni interfereu en situacions, les variables de les quals desconexeu.
 - b) En informes de l'assignatura, comentaris, seminaris, etc. sempre cal respectar la confidencialitat i la intimitat de les persones amb les quals esteu treballant o amb les quals us relacionareu durant l'estada al centre.

6. És molt important que guardeu màxima confidencialitat respecte de tota la informació de l'alumnat i de les seues famílies (Llei de protecció de dades personals). Recordeu també que no podeu fer fotografies ni enregistrar en cap espai de l'escola, fins i tot encara que no aparega el rostre de xiquets. Si voleu fer fotos del centre o d'alguna aula, demaneu permís a la mestra o el mestre, i si voleu fer fotos on apareguen xiquets, parleu-ho també prèviament amb el/la director/a del centre perquè és possible que l'escola tinga algun tipus d'acord amb les famílies en aqueix sentit. Però açò és important: per iniciativa pròpia no es poden traure fotografies ni vídeos.
7. Normes bàsiques (que potser no caldria, però...)
 - a. Assistència regular i, en cas d'alguna incidència urgent i ocasional, informació a algun membre del centre escolar perquè els i les mestres implicats n'estiguen assabentats.
 - b. Puntualitat en les arribades al centre.
 - c. Presència física correcta.
 - d. Llenguatge adequat.
 - e. Abstenció en l'ús del telèfon mòbil o qualsevol altre dispositiu electrònic que no estiga relacionat amb el treball que en eixe moment s'estiga realitzant a l'aula.
 - f. Relació correcta amb professionals del centre i amb altres estudiants de pràctiques.
 - g. Col·laboració al màxim dins de la vostra competència.

3. Informe de Pràctiques escolars III

3.1 Característiques generals

Per *informe* podem entendre una exposició escrita sobre l'experiència d'aprenentatge viscuda mitjançant les pràctiques en un centre escolar, que cal lliurar al tutor o tutora en acabar el període de pràctiques escolars. El lliurament cal fer-lo a través de la Tasca que el tutor o tutora haurà obert en l'Aula Virtual.

Aquesta explicació ha de ser:

- Un document formal ben presentat i amb un format adequat (portada formal, marges adequats i justificats, lletra Times New Roman de mida 12, interlineat 1,5).
- Un escrit concís d'entre 25 i 30 pàgines, sense comptar portada, índex ni annexos.
- Ben estructurat i paginat.

- Ha de tindre un títol interessant. Cal tenir en compte que *Informe de Pràctiques escolars* no és un títol, sinó el tipus de treball i, com a tal, cal que li poseu un títol que resumisca i definisca el text que redacteu. Si us demanen escriure una poesia, un conte o un article periodístic, veritat que el títol que li posareu no és “Poesia”, “Conte” o “Article periodístic” respectivament? Un títol és important per a un escrit atés que, a més d’anunciar el que el lector s’hi trobarà, ajuda a la motivació per a llegir-lo i a comprendre el que s’ha volgut expressar; això sí: sempre que hi reflexioneu i trieu bé el títol que li posareu.
- L’expressió escrita ha de ser adequada i, naturalment, correcta; és a dir, no pot tindre faltes ortogràfiques, ha d’estar ben cohesionat i ha de tindre un lèxic coherent al tipus de text de què es tracta. Convé recordar que és un dels requisits imprescindibles de l’avaluació, com s’indica a la *Guia docent* de l’assignatura (mireu també els *Criteris de correcció de l’expressió escrita*¹).
- Ha de contindre l’expressió de la reflexió sobre el que s’ha viscut i sobre el que s’ha après i no una còpia de documents. Ha de ser, per tant, entretingut i interessant. L’estil personal i l’originalitat també són valorables (mireu el document *Algunas consideraciones adicionales sobre el informe de Prácticas escolares III*²).
- En definitiva, ha de ser el reflex de l’adquisició de les competències pròpies de l’assignatura *Pràctiques escolars III*.
- Molta atenció a la protecció de dades: no poden aparèixer noms propis, ni dels alumnes ni del centre, que puguen suposar el reconeixement de qui s’està parlant. I no pot haver-hi fotografies dels xiquets i xiquetes.
- Atenció també a les reflexions que un estudiant de pràctiques fa dels mestres o dels centres escolars: es pot opinar, però no jutjar.

Per a l’elaboració de l’informe l’estudiant es basarà en:

- La seua capacitat d’observar i d’implicar-se en la vida del centre.
- La recollida, sistemàtica o no, d’informacions mitjançant diferents fonts, com ara:
 - Diari.
 - Entrevistes.
 - Converses informals.
 - Vivències.
- La reflexió deguda a la participació i l’assimilació de l’orientació progressiva i de la tutorització en les reunions del seminari de pràctiques a la Facultat de Magisteri.

¹ Annexos 1 i 2 segons l’escrit es presente en valencià o en castellà.

² A l’annex 3.

3.2 Estructura i continguts de l'informe

3.2.1 Breu introducció del centre escolar com a marc de l'activitat professional

En unes 2 pàgines, cal situar el centre on s'estan realitzant les pràctiques; i també fer algun comentari sobre l'entorn, sobre l'organització escolar o sobre els recursos del centre. No cal descriure totes les característiques materials i personals que l'envolten, sinó reflexionar sobre les que han cridat l'atenció per alguna raó especial.

3.2.2 Breu comentari de l'aula i el grup-classe com a unitat d'anàlisi

En poques pàgines (3 o 4) cal analitzar característiques importants sobre l'organització d'espais i recursos a l'aula, sobre la distribució del temps i de l'aula, sobre els models i estils d'ensenyament i aprenentatge, sobre la diversitat d'alumnes i les seues implicacions per a l'ensenyament (adaptacions curriculars i organitzatives) i per als alumnes (agrupacions, cooperació, integració, conflictes...), sobre les possibilitats, limitacions i conseqüències de la utilització de recursos i materials didàctics... És a dir, cal reflexionar sobre aquells aspectes de l'aula que criden l'atenció, però sense fer una descripció exhaustiva.

3.2.3 Anàlisi d'una Unitat Didàctica: reflexions sobre la planificació, la intervenció i la seua avaluació

Entenem per Unitat didàctica (UD) la planificació, la intervenció o aplicació, i l'avaluació corresponent d'un període concret d'ensenyament-aprenentatge. En aquest període de pràctiques, convindria que fora, com a mínim, d'una setmana. Depenent de la situació, una unitat didàctica pot ser una seqüència d'una matèria, un xicotet projecte de treball, la intervenció en un cas... Aquest apartat, caldria estructurar-lo en:

1. Una explicació reflexiva sobre la decisió presa.

Al llarg del període de pràctiques, cada estudiant deu haver fet diferents intervencions a l'aula. Com que aquest informe no pot contenir-les totes, en aquest apartat cal fer un xicotet comentari de les intervencions realitzades i explicar per què s'ha decidit analitzar-ne una d'elles, aquella que és objecte de l'anàlisi d'aquest apartat.

En aquest punt cal també comentar, atès que està relacionat amb la decisió presa, la coordinació que s'ha mantingut amb el mestre mentor o la mestra mentora.

2. Planificació i elaboració de les sessions.

Quan es prepara una intervenció a classe, del tipus que siga, primer cal preparar-la, cal planificar-la. Aquest és el moment d'explicar aquesta planificació i reflexionar sobre els passos que cal seguir, i que s'han seguit, en el disseny de la UD. Només aquesta reflexió ens podrà conduir, més endavant, a una avaluació eficaç i, en conseqüència, a una millora en l'ensenyament.

Els aspectes que caldria tractar són:

- La decisió presa sobre les competències, els objectius i els continguts que pretenc que obtinguen els estudiants, és a dir: per què n'he fet aquesta tria i no una altra? Què he fet per a prendre aquesta decisió?
- Què sabia sobre els continguts a ensenyar i què he fet per a informar-me'n dels necessaris?
- Com he preparat cadascuna de les sessions i cadascuna de les activitats (aplicació de tècniques, realització de materials, tecnologies...)? Per què he triat unes activitats i no unes altres i per què les he proposades en un ordre determinat? Per què he decidit que cadascuna de les activitats havia de tindre una durada determinada? Etc.
- Com he planificat la metodologia de cada sessió i de cada activitat? Per què? He tingut en compte tots els aspectes possibles? He pensat en la distribució de l'aula? He pensat en la seua diversitat? He tingut en compte les característiques dels estudiants amb NEEs? Com comprovaré i corregiré, si cal, tot el que demane que facen els i les estudiants?
- I per últim: quan, com i per què he planificat l'avaluació dels estudiants? I, com faré per a planificar, al mateix temps, l'avaluació de la UD?

3. Resultat de la planificació de la UD.

Ara seria el moment de col·locar les fitxes que han eixit de la planificació: la relació de cada sessió o de cada activitat amb les seues competències, objectius, continguts, activitats, metodologia, correcció, avaluació...

Tot aquest apartat pot anar a l'annex.

4. Desenvolupament de les sessions.

La segona part d'una UD és la seua aplicació. Ara és el moment d'explicar com ha anat la intervenció en l'aula, què ha ocorregut i per què.

5. Avaluació de les sessions.

- De l'aprenentatge. És a dir, dels xiquets i xiquets: han aconseguit els objectius amb les activitats que he realitzat, la metodologia que he aplicat i la manera que he utilitzat per a avaluar-los? Per què?

- De la planificació i de la seua aplicació. Després de totes aquestes reflexions: què canviaria en la planificació i en el desenvolupament de les sessions per tal de millorar l'aprenentatge dels meus estudiants?

3.2.4 Autoavaluació i conclusió

Quina és la valoració que et fas de la participació en tots els aspectes d'aquest període de pràctiques? Per què? Arribes a alguna conclusió?

Quins són els problemes, dubtes i expectatives que t'han suscitat el període de *Pràctiques escolars III*? Quines possibilitats i limitacions penses que tens en la futura professió de mestre/a

3.2.5 Avaluació de l'assignatura

En aquest darrer apartat demanem suggeriments sobre l'organització de les *Pràctiques escolars III* i també una valoració de:

- les reunions en xicotet i gran grup,
- la tasca del tutor o tutora, tant del centre escolar com de la facultat,
- l'escola de pràctiques.

4. Annexos

1. Criteris de correcció de l'expressió escrita

Expressivitat		Correcció	
MB	L'escrit aconsegueix el propòsit que es demanava; expressa amb claredat les opinions de l'autor. Formula els idees amb transparència i aporta diversos arguments o exemples de manera adequada. La selecció d'informació és apropiada al lector. El text s'organitza en paràgrafs, ordenats lògicament; l'estructura segueix les convencions del tipus de text.	MB	<p>Ortografia: Bona a pesar d'algun error puntual (alguna elisió o algun accent...)</p> <p>Morfosintaxi: Presenta ocasionalment algun problema típic dels valencianoparlants (formes verbals mal utilitzades: tingam, detés...; omissió del pronom <i>hi</i>: <i>sol haver molta gent...</i>) o alguna alternança dialectal (<i>sàpiga/sàpia, aquest/este, introdueix/introdueix...</i>); pot tindre algun error de cohesió</p> <p>Lèxic: Adequat al context i variat.</p> <p>Apreciació global: De 0 a 5 faltes.</p>
B	L'escrit aconsegueix el propòsit i expressa amb claredat les idees de l'autor, però presenta una limitació en la selecció i ordenació de les dades o en l'expressió. Hi ha redundància no justificable, algun implícit no recuperable, ambigüitats, algun paràgraf mal segmentat o alguna violació de les convencions del tipus de text.	B	<p>Ortografia: Prou bona. Pot tindre algun problema sistemàtic (alguna vacil·lació consonàntica, alguna contracció, algun accent) i algun error puntual.</p> <p>Morfosintaxi: Fa alguns errors puntuals, però sistemàtics (ús vacil·lant del <i>lo</i> neutre, preposició <i>a</i> davant de l'OD, alguna concordança, connectors incorrectes, signes de puntuació, perífrasis verbals mal construïdes...)</p> <p>Lèxic: S'ajusta prou a la normativa, tot i que en algun moment fa alguna repetició lèxica o ocasionalment algun barbarisme.</p> <p>Apreciació global: De 6 a 10 faltes.</p>
R	L'escrit aconsegueix només en part els propòsits. S'hi observen diversos errors que afecten la comprensió: alguna confusió, imprecisió o ambigüitat en la selecció i organització de les idees. El text s'allunya de les convencions prototípiques del tipus de text.	R	<p>Ortografia: Presenta pou errors de tot tipus, alguns sistemàtics i d'altres ocasionals.</p> <p>Morfosintaxi: Fa prou errors (deficiències en els usos verbals, ús incorrecte de pronoms, canvi i caiguda de preposicions, faltes de concordança, ús de <i>lo</i> neutre, signes de puntuació...).</p> <p>Lèxic: Presenta prou barbarismes, poca variació lèxica i, de vegades, inadequada.</p> <p>Apreciació global: D'11 a 20 faltes.</p>
M	L'escrit presenta deficiències notables que en dificulten la comprensió. Els errors de selecció i organització de les dades són variats i rellevants: hi ha incongruències, forats semàntics, idees poc desenvolupades. La forma del text manté poques convencions del tipus de text.	M	<p>Ortografia: Defectuosa. Té errors de tot tipus.</p> <p>Morfosintaxi: Té molts errors sistemàtics.</p> <p>Lèxic: Molts i constants barbarismes. Molt poca variació lèxica i, fins i tot, inadequada.</p> <p>Apreciació global: De 21 a 30 faltes.</p>
MM	L'escrit és tan deficient que falla en la consecució dels objectius i no aconsegueix transmetre idees clares. Els errors de selecció i organització són greus i reiterats. L'escrit incompleix alguna de les instruccions; com ara: no s'ajusta al tema, l'extensió és inadequada, etc.	MM	<p>Apreciació global: Més de 30 faltes de tot tipus.</p>

MB: 9-10

B: 7-8

R: 5-6

M: 3-4

MM: 1-2

2. Criterios de corrección de la expresión escrita

Expresividad		Corrección	
MB	El escrito consigue el propósito que se pedía: expresa con claridad las opiniones del autor; formula las ideas con transparencia y aporta diversos argumentos y/o ejemplos pertinentes. La selección de información es apropiada al lector. El texto se organiza en párrafos, que se ordenan de manera lógica; la estructura sigue las convenciones propias de un informe.	MB	<p>Ortografía: Buena a pesar de algún error puntual (alguna vacilación consonántica, algún acento...).</p> <p>Morfosintaxis: Presenta ocasionalmente algún problema (formas verbales mal utilizadas, impersonales mal formados, errores de concordancia, conectores incorrectos, signos de puntuación...).</p> <p>Léxico: Es adecuado y variado.</p> <p>Apreciación global: De 0 a 5 faltas.</p>
B	El escrito consigue el propósito y expresa con claridad las ideas, pero presenta una limitación en la selección y ordenación de los datos o en la expresión. Hay redundancia no justificable, algún implícito no recuperable, ambigüedades, algún párrafo mal segmentado o alguna violación de las convenciones del tipo de texto.	B	<p>Ortografía: Buena, pero con algún problema sistemático y algún error puntual.</p> <p>Morfosintaxis: Algunos errores puntuales, pero sistemáticos.</p> <p>Léxico: Adecuado, pero con alguna repetición léxica.</p> <p>Apreciación global: De 6 a 10 faltas.</p>
R	El escrito consigue sólo en parte los propósitos. Se observan varios errores que afectan a la comprensión: alguna confusión, imprecisión o ambigüedad en la selección y organización de las ideas. El texto se aleja de las convenciones prototípicas del tipo de texto.	R	<p>Ortografía: Presenta errores de todo tipo, algunos sistemáticos y otros ocasionales.</p> <p>Morfosintaxis: Tiene bastantes errores.</p> <p>Léxico: Presenta poca variación léxica y, en ocasiones, inadecuada.</p> <p>Apreciación global: De 11 a 20 faltas.</p>
M	El escrito presenta deficiencias notables que dificultan la comprensión. Los errores de selección y organización de los datos son variados y relevantes: hay incongruencias, fallos semánticos, ideas poco desarrolladas. La forma del texto mantiene pocas convenciones del tipo de texto.	M	<p>Ortografía: Defectuosa. Tiene errores de toda clase.</p> <p>Morfosintaxis: Tiene muchos errores sistemáticos.</p> <p>Léxico: Muy poca variación léxica e inadecuada</p> <p>Apreciación global: De 21 a 30 faltas.</p>
MM	El escrito es tan deficiente que falla en la consecución de los objetivos y no consigue transmitir ideas claras. Los errores de selección y organización son graves y reiterados. El escrito incumple alguna de las instrucciones, por ejemplo: no se ajusta al tema, la extensión es inadecuada, etc.	MM	<p>Apreciación global: Más de 30 de todo tipo.</p>

MB: 9-10

B: 7-8

R: 5-6

M: 3-4

MM: 1-2

3. Algunes consideracions addicionals sobre l'informe de *Pràctiques escolars III*

GUILDENSTERN

¿Y qué tenemos que decir, mi señor?

HAMLET

Cualquier cosa. Pero que venga al caso.³

A més de les orientacions que us proporcionen els apartats anteriors, vull que compregueu que aqueix breu informe⁴ espere que parle sobretot de vosaltres i del vostre aprenentatge al llarg de l'estada a l'escola. El meu interès bàsic no està en l'escola, ni en les seues mestres, ni en la seua metodologia, ni en els seus alumnes, ni en res que no sigueu vosaltres mateixos en la vostra condició de futurs mestres. Espere que organitzeu la vostra experiència atresorada en aquestes pràctiques en un relat que siga fruit del que voleu explicar-li al món sobre vosaltres i la vostra vivència en una escola aquestes setmanes; del molt que us ha agradat poder compartir la vida d'una mestra en la seua aula i de l'anàlisi que aconseguíu d'açò; de les relacions que han establert els xics amb vosaltres; d'aquelles que heu vist quan hi ha hagut postures oposades entre els mestres en exercici; de com són de diferents els xiquets en els esbarjos i en l'aula; de què opina el conserge de tot açò... És a dir, de qualsevol cosa que us haja permès augmentar el vostre coneixement de manera rellevant durant aquest període, i que em pugui servir a mi per a jutjar la vostra capacitat d'aprendre i de comunicar el que heu après. Qualsevol d'aqueixos temes pot ser el punt d'arrencada perquè descrigueu situacions, perquè transmeteu sensacions, perquè feu reflexions de valor pedagògic i vital, i perquè em comuniqueu què és el que hi ha de valuós en elles com perquè us hagen servit per a aprendre.

Naturalment, l'informe ha d'estar ben escrit, i no em referisc a la correcció ortogràfica o sintàctica que són, com l'assistència, preceptives. Em referisc al fet que suscite interès i coneixement en qui llig l'informe, en mi; al fet que quan feu afirmacions vagen acompanyades dels corresponents raonaments que les sostinguen; al fet que no es mostren incongruències entre raonaments, evidències i conclusions; al fet que quan s'exposen opinions personals o judicis de

³ William Shakespeare, 1601. *Hamlet*, acte III, escena II, líniees 285-6. Edició bilingüe (M.Á. Conejero y J. Talens), 18^a ed. Madrid, Cátedra, 2013, p. 282-3:

Guilkenstern: What would we say, my lord?

Hamlet: Why, anything. But to th'purpose.

⁴ Un informe de 25 pàgines és probable que n'ocupe 50 si no ventes i esporgues sense pietat. Va haver-hi un moment en què estaves preocupat per disposar de suficients coses que incloure; abans d'esbrinar-les, ja en tens massa. Has de trobar la millor història que descriga la situació concreta, en benefici del lector, en benefici del cas i en benefici dels boscos. L'autor eficient és aquell que explica el necessari i deixa la resta per al lector (adaptat de Robert E. Stake, 1995. *The Art of Case Study Research*. Sage Pub., Thousand Oaks, p. 121).

valor, siguen coherents, intel·ligents i estiguen ben argumentades i clarament exposats, resulten coherents amb el discurs de l'informe i promouen interès.

Fer esment al discurs m'ha portat a la ment *La poètica* d'Aristòtil, en la qual s'insisteix que una narració ha de pretendre sempre explicar una història, —una faula escrivia ell, un argument en diem ara—, i que en ella han d'incloure's només accions que siguen imprescindibles per al seu desenvolupament. Descriu que l'estructura d'una narració ha de contenir el seu plantejament, el seu desenvolupament i el seu desenllaç:

- El plantejament en un drama es proposa en la seua escena inicial, on es dona a conèixer l'ambient en el qual succeirà la història, on es detallen les característiques dels personatges principals (que pot incloure el seu passat, present, actituds, psicologia, etc.) o del lloc o el temps en què transcorre (si bé no sempre es defineixen exactament, fins i tot a voltes ni s'esmenten). Ací és on els personatges comencen a desenvolupar la història i el subsegüent problema que conduirà al seu clímax.⁵
- El que segueix al plantejament s'anomena desenvolupament, complicació o nus, i conté el clímax, el moment de major tensió del relat, del discurs, l'acció transformadora de la història narrada. En ocasions s'utilitza el recurs de produir un conflicte entre protagonista i antagonista procurant l'efecte de separar-los i oposar-los per a major efecte de la tensió narrativa.⁶
- Sempre acaba la narració amb un desenllaç, la funció del qual és alleujar la tensió narrativa que ha aconseguit el seu apogeu en el nus, i en el qual s'expliquen les conseqüències del drama, de l'acció transformadora i del seu efecte sobre els personatges de la història. En ocasions s'utilitza a l'ardit d'invertir la situació plantejada inicialment per a ressaltar la tensió narrativa, especialment el seu clímax.⁷

Qualsevol relat hauria de tenir sempre present aquesta regla senzilla d'estructurar-se en plantejament, nus i desenllaç, així com reconèixer la part que en ell n'hi ha d'artístic, la qual cosa no implica cap abandó de l'objectivitat, ni cap llicència per a exposar opinions personals

⁵ En l'estructura que per a l'informe se suggereix, podria correspondre's amb els dos primers apartats, “*Breu introducció: El centre escolar com a marc de l'activitat professional*” i “*Breu descripció de l'aula i el grup-classe com a unitat d'anàlisi*”, si bé podria plantejar-se igualment quina educació o amb quines expectatives, pròpies o alienes, s'arriba a l'escola en què es faran les pràctiques. No ha d'ocupar més de 4 pàgines.

⁶ L'apartat 3 de l'estructura proposada serveix a aquest propòsit: poden enfrontar-se expectatives i vivències, models teòrics i pràctiques docents, vides contraposades d'escolars o de mestres, objectius educatius antagònics, desitjos i realitats i tantes altres coses.

⁷ Els dos apartats finals de l'estructura recomanada, “*Conclusió i autoavaluació*” i “*Avaluació de l'assignatura*”, són el lloc per al desenllaç, és on cal posar de manifest els efectes patits pel poder transformador de l'estada al col·legi, on exposar com ha afectat a la formació i a la configuració personal que s'ha anat construint sobre l'ofici de mestre en comparar-la amb l'experiència viscuda. És molt important tenir sempre present que no s'aprén de l'experiència, sinó de reflexionar sobre ella.

que només són defensables acudint a un inexistent dret individual a mantenir-les. Aqueixa component artística del relat no habilita per a abandonar la racionalitat ni la coherència argumental: únicament ofereix la possibilitat de triar la història que es desitja explicar, així com les metàfores o al·legories que poden emprar-se per a facilitar la seua comprensió i per a procurar les sensacions apropiades que es confia que el lector recupere de l'escrit.

Un últim consell: per a explorar la vostra qualitat narrativa convé fer una lectura en veu alta de l'informe, si pot ser a algú de confiança, independentment que estiga o no versat en assumptes educatius formals. La comprensió que n'obtinga, i la seua opinió sobre l'interés en la vostra història, us ajudarà a valorar la tensió narrativa que heu procurat a l'informe, a més d'ajudar-vos a reparar les frases trencades per culpa de comes mal situades, eliminar la majoria dels molestos errors tipogràfics, millorar les decisions d'edició per a fer més fluïda la lectura i d'altres assumptes tan inconvenients com a evitables.

Óscar Barberá, 27 de febrer de 2015